

ilem

ilmi etüdler derneği

İslam dünyası modernleşme tecrübesi ile birlikte kendi ilim geleneğinden büyük kopuşlar yaşadı. Bu durum hayatın her alanında Müslümanca düşünme, yaşama ve çağın meselelerine tekabül etme konusunda ciddi eksikliklere sebep oldu. Bu eksiklikleri giderebilmek için, sahih ilmî çalışmalara her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır.

İLEM, nitelikli ilim adamı yetiştirmek, ilmî anlayışı İslam medeniyetinin köklerinden hareketle yeniden yorumlamak ve sahih bir hayat nizamı için gerekli bilgi-birikimi oluşturmak gayesiyle 2002 yılında kuruldu. Bu amaç doğrultusunda 13 yıldır çeşitli çalışmalar yürütmekte ve eğitim programları düzenlemektedir.

Bu eğitimlerin başlangıcı olan İLEM Eğitim Programı kendi medeniyetimizi ve çağdaş dünyayı tanıtan üç yıllık bir programdır. Bu programa katılan üniversite öğrencilerine insanı, toplumu ve dünyayı tanıyıp anlamayı sağlayacak gerekli bilgi, bakış açısı, fikir ve metodlar ile ilmî çalışmalarına yön verecek ahlâkî bir duruşun kazandırılması hedeflenmektedir.

Eğitim programının tamamlayıcısı olan ihtisas çalışmalarında ise uzmanlıkların derinleştirilmesi ve bilgi üretim zemininin oluşturulması amaçlanmaktadır. İLEM, bu iki eğitim programının yanı sıra çeşitli konferans, panel, anma toplantıları ve seminerler düzenlemektedir. Ayrıca, bu programları ve diğer akademik çalışmalarını yayına (kitap, dergi, bülten vs.) dönüştürerek kamuoyunun istifadesine sunmaktadır.

İLEM'in temel gayesi; ilim geleneğimizden beslenerek insanlığın sorunlarına çözüm üreten ilim adamlarının yetişmesine ve ilmî çalışmalara zemin oluşturmaktır. Bir diğer deyişle İLEM, yitik hikmetin peşinde olanlar için ilmî bir muhit olma çabasıdır. Sizi de bu çabaya ortak olmaya davet ediyoruz.

İLEM Eğitim Programı

Karşı karşıya kaldığımız meselelere *Müslümanca* bakmak ve bu doğrultuda çözüm arayışı içinde olmak yeryüzünde varoluş gayesinin şuurunda olan ve vakti kuşanan (*ibnül-vakt*) her ilim yolcusu için bir gerekliliktir. Bu doğrultuda uzunca bir zamandır devam eden İLEM Eğitim Programı, insanı, toplumu ve içinde yaşadığı dünyayı tanımak ve anlamak üzere bir bakış açısı ve birikim sunmayı amaçlamaktadır.

İLEM Eğitim Programı üç sene süren üç kademedен müteşekkildir. Programın içeriği katılımcılara ilmi çalışmalar yaparken ihtiyaç duyacakları temel donanımları kazandırmaya yöneliktir. Program boyunca katılımcılara;

Birinci kademedede

- Tarih ve topluma dair bir kavrayış kazandırmayı,
- İslam ilim ve düşünce geleneğini tanıtmayı,
- İlmî çalışmanın mahiyet ve gayesine ilişkin bir bilinç ve bakış açısı kazandırmayı,
- Temel düzeyde okuma ve yorumlama becerisi kazandırmayı,

İkinci kademedede

- İktisadi, siyasi, toplumsal ve kültürel bir bakış açısı kazandırmayı,
- İlmî çalışma ahlakı ve disipliniyle ekip çalışması becerisini kazandırmayı,
- İleri düzeyde okuma, çözümlenme ve temel düzeyde yazma becerisi kazandırmayı,

Üçüncü kademenin yapısı ilk iki kademedен biraz farklılık göstermektedir. Bu kademenin programında atölye çalışmaları, seminer dersleri ve temel donanım eğitimleri bulunmaktadır. Seminer dersleri ve temel donanım eğitimlerinin yanı sıra katılımcı ihtisas alanına göre bir atölye çalışmasını takip ederek, atölye yürütücüsü nezaretinde akademik hayata hazırlanır.

Üçüncü kademede

- Öğrencilerin ihtisas alanlarını belirlemelerini sağlamayı,
- İhtisas çalışmalarında ihtiyaç duyacakları yöntemsel bilgi ve becerileri kazandırmayı,
- Kurumun ihtisas çalışmalarına katılmalarını sağlamayı,
- İlmî bilgi ve yöntemleri kullanarak değerlendirme ve karşılaştırma yapabilme, bilimsel ürünler ortaya koyabilme becerisi kazandırmayı amaçlamaktadır.

Eğitim programında ilk seneden itibaren alanında uzman hocaların verdiği *seminerlerin yanı sıra, haftalık okumalar, grup çalışmaları, gönül sohbetleri, çeşitli eğitim destekleri, geziler ve kamplar* yer almaktadır. Ayrıca Eğitim Programı, öğrencilere lisansüstü eğitimlerinde ihtiyaç duyacakları metodoloji, araştırma, yazım ve sunum teknikleri gibi temel becerileri kazanmalarını sağlayacak uygulamalı seminerleri de kapsamaktadır.

İLEM Eğitim Programı kademelerinde yıllık program, *Güz ve Bahar* dönemlerinde *onar hafta* sürmektedir. Her dönem katılımcıların takip etmeleri gereken üç ayrı seminer *dersi* vardır. Eğitim Programı kapsamında I. ve II. kademe katılımcıları en az on iki farklı seminer dersine katılırken, III. kademede katılımcıları ise dönemde bir seminer dersi, temel donanım eğitimleri ve yıllık bir atölye çalışmasına katılırlar. Katılımcılar program çerçevesinde pek çok temel eseri okumuş olmaktadır.

İLEM, on üç yıllık tecrübesiyle Eğitim Programı'nı farklı kılan ve çalışmalarındaki verimliliği artıran bir unsur olarak grup çalışmalarını önemsemektedir. Programın temel amaçlarından birisi katılımcıların okuma, çözümleme ve mukayeseli değerlendirmelerde bulunabilmelerini mümkün kılacak bir donanım kazanmalarıdır. Programda merkezi konumda yer alan danışmanlık sistemi ise her bir katılımcının *ilmî ve fikrî* donanımının yanı sıra kişisel gelişimi için de rehberlik almasını mümkün kılmaktadır. Programda her öğrenci grubu (7-10 kişi) yıl boyunca çalışmalarını bir danışman nezaretinde sürdürmektedir.

İLEM Eğitim Programı'na katılmak isteyen lisans öğrencileri, öğrenci kabul tarihleri arasında yapacakları başvurunun ardından gerçekleştirilecek mülakat neticesinde programa katılmaya hak kazanmaktadırlar.

İLEM EĞİTİM PROGRAMI

1. KADEME

Güz	Dünya Tarihini Yeniden Okumak	Tahsin Görgün
	Modernitenin Kökenleri ve Oluşumu	Lütfi Sunar
	İslam Düşüncesine Giriş	İbrahim Halil Üçer
Bahar	İslam Medeniyetinin Oluşumu	Tahsin Görgün
	İslami İlimlere Giriş	Necmettin Kızılkaya
	Türkiye’de Modernleşme	Vahdettin Işık

2. KADEME

Güz	Batı Düşüncesi	Erdiñç Atasever
	Dünya Siyaseti	Süleyman Güder
	İslam Düşüncesinde Temel Meseleler ve Kavramlar	Mehmet Zahit Tiryaki
Bahar	Türkiye’de Toplum ve Siyaset	Mahmut Hakkı Akın
	Tarih Felsefesi ve Yazıcılığı	Halil İbrahim Erol
	Çağdaş İslam Düşüncesi	Halil İbrahim Yenigün

3. KADEME

Güz	İslam Düşüncesinin Çağdaş Sorunları	Ömer Türker İbrahim Halil Üçer
	Akademik Yazım Teknikleri	İlhan Süzgün
Bahar	Kent, Yeni Medya ve Toplumsal Hareketler	Alev Erkilet
Atölyeler	Muvâfakât	Hamdi Çilingir
	Nikomakhos Ahlâkı	Kübra Bilgin Tiryaki
	Müslüman Toplum Teorisi: Mukaddime Okumaları	Lütfi Sunar
	Şehir ve Düşünce	Yunus Çolak
	Estetik Çalışmaları	Yusuf Ziya Gökçek

seminerler

I. Kademe Güz
17 Ekim – 19 Aralık 2015

Dünya Tarihini Yeniden Okumak

Tahsin Görgün

Seminerde, genel olarak tarih, özel olarak da “dünya tarihi”nin önemini keşfetmek amaçlanmaktadır. Buradan hareketle “dünya tarihi”nin kavramsal tahlili yapılarak dünya tarihi yazmanın bazı ön şartları, unsurları ve neticeleri müzakere edilecektir. Bu çerçevede “dünya tarihi” yazarlığının tarihi kısaca ele alınarak 19. yüzyıl ve sonrasında ortaya konulan dünya ve dünya tarihi tasavvurunun, siyasi olarak dünyanın merkezi konumuna gelen Batı’nın bu konumuna bağlı olarak Batı merkezci bir şekilde oluştuğu; bugün artık Batı’nın ama özellikle de Batı Avrupa’nın dünyanın merkezinde olmadığı; bu sebeple de artık Batı merkezli/merkezci bir dünya tarihinin anlamını yitirdiği şartlarda dünya tarihinin nasıl ele alınabileceğine dair bazı hususlar müzakere edilecektir.

Tahsin Görgün, lisans eğitimini 1984 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde “Elmalılı Hamdi Yazır’ın Görüşleri ve İlim Felsefesi” başlıklı bitirme teziyle tamamladı. Freie Universität Berlin’de “Sprache, Handlung und Norm” (Dil, Davranış ve Hüküm) başlıklı tezi ile fıkıh usulü ve felsefe doktorası yaptı. 1995 yılında Türkiye’ye dönerek İSAM’da (İslam Araştırmaları Merkezi) araştırmacı olarak çalışmaya başladı. 2005-2007 yılları arasında Almanya’da Frankfurt Goethe Üniversitesi’nde ve Viyana Üniversitesi’nde misafir hoca olarak bulundu. Temel ilgi alanları arasında fıkıh usulü, Osmanlı dönemi ve Mevrâünehir ağırlıklı olmak üzere İslam düşüncesi tarihi, felsefenin dil, bilgi, ahlak, tarih, siyaset, bilim, toplum gibi muhtelif konuları, Kur’an araştırmaları, Osmanlı-Batı ilişkileri ve Osmanlı’nın Batı’ya tesiri, Alman idealist felsefesi ve hermeneutik gibi konular yer almaktadır. Görgün, hâlen İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölüm Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Modernitenin Kökenleri ve Oluşumu

Lütfi Sunar

Modernite, içinde bulunduğumuz dünyanın, 19. yüzyıl sonrası yaşadığı tarihsel dönüşümünü ifade eder. Kökenleri derinlere giden bu kapsamlı tarihsel dönüşüm neticesinde insana, Tanrı'ya, topluma, tabiata, eşyaya, olgulara ve dünyaya bakış ve uygarlıklararası ilişkiler neredeyse tümüyle değişime uğramıştır. Sosyal bilimlerde modernitenin oluşumuna ve kökenine dair genellikle Avrupamerkezci bir anlatı hakimdir. Buna göre Avrupa "kendi göbek bağını kesme" yetisine sahip yegâne uygarlıktır ve modernlik de onun içsel imkânları neticesinde ortaya çıkmıştır. Bu anlatı moderniteyi biricik ve alternatifsiz bir toplum ve uygarlık biçimi olarak sunmak üzere geliştirilmiştir. Aydınlanma yüzyılından itibaren anlatılagelen ve bir çok kez anlatılmaktan ötürü artık neredeyse anonim bir karakter kazanan bu olağanüstü gelişim hikâyesi moderniteyi dünya tarihinden soyutlayarak tarih ve mekân üstü bir öze dönüştürmektedirler. Bu seminer bu hikayeyi farklı bir biçimde anlatmak üzere tasarlanmıştır. Bu çerçevede modernite dünya tarihi içerisine yerleştirilerek, harici etkenler, uygarlıklararası ilişkiler çerçevesinde ele alınacaktır. Böylece moderniteyi daha geniş bir bakışla daha eleştirel bir biçimde kavramak için bir başlangıç teşkil ettirilmiş olacaktır.

Lütfi Sunar, lisans eğitimini 2002 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Ekonomi bölümlerinde mezun olduktan sonra doktorasını da 2010 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde tamamladı. Sosyolojik teori, sosyoloji tarihi, şarkiyatçılık, öteki, toplumsal değişme ve sosyal tabakalaşma alanlarında çalışmalarda bulunan Sunar, hâlen İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Sunar'ın Marx ve Weber'de Doğu Toplumlari (Ayrıntı Yayınları, 2012), Türkiye'de İş Ortaklıkları (İTO, 2011) Marx and Weber on Oriental Societies: In the Shadow of Western Modernity (Ashgate, 2014) adlı yayımlanmış kitapları ve çok sayıda akademik araştırma ve yazısı bulunmaktadır.

İslam Düşüncesine Giriş

İbrahim Halil Üçer

İslam düşüncesinin teşekkülüne yön veren sâikler ve bu düşüncenin tanımlayıcı hususiyetlerinin tespiti bu seminerin temel konusunu teşkil etmektedir. Bu çerçevede İslam toplumunun oluşumu ile dinî ilimlerin tedvin ve tasnif süreci tartışılacak, İslam düşüncesindeki metafizik gelenekler öne çıkan temsilcileri üzerinden problematik ve tarihsel olarak karşılaştırmalı bir yöntemle tanıtılacaktır. En temelde İslam'dan neşet eden ve onun vaz'ettiği hayat nizamı ve bilgi anlayışı ekseninde oluşan İslam düşüncesi, medeniyetimizin düşünsel birikimi ve kaynağıdır. Bu seminer ile katılımcılarda, İslam düşüncesinin oluşumu ve imkânı ile düşünce dünyamız ve düşünce geleneğimiz, İslam düşüncesinin teşekkül süreci, ana akımları ve tanımlayıcı hususiyetlerine dair bir anlayış oluşturmaya çalışılacaktır.

İbrahim Halil Üçer, lisans eğitimini 2004 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. Aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Felsefesi Bilim Dalı'nda hazırladığı *"Ebu Hayyân et-Tevhîdî ve Felsefî Kişiliği"* başlıklı teziyle 2007 senesinde yüksek lisansını tamamladı. 2010-2011 eğitim yılında McGill Üniversitesi Institute of Islamic Studies'te misafir araştırmacı olarak bulundu. Üçer, *"İbn Sînâ Felsefesinde Suret Anlayışı"* başlıklı doktora tezini 2014 yılında tamamladı. İlgili alanları arasında felsefenin bilgi, varlık ve ahlak gibi konuları, Yeni-Eflatunculuk düşüncesi, İslam düşüncesinde metafizik gelenekler, İbn Sînâ felsefesi ve etkileri, İşârât şerhleri geleneği, Fahreddin er-Râzî, Molla Fenârî ve Müteahhir dönem İslam düşüncesi gibi konular bulunmaktadır. Üçer, hâlihazırda İstanbul Medeniyet Üniversitesi Felsefe Bölümünde öğretim üyesidir.

I. Kademe Bahar
20 Şubat – 23 Nisan 2016

İslam Medeniyetinin Oluşumu

Tahsin Görgün

Medeniyet kavramı ve İslam medeniyetinin nasıl ortaya çıktığı; medeniyetin toplum, toplumsal olanın da din ile olan irtibatı; İslam toplumunun ortaya çıkışı ve varlığını sürdürmesi ve bunun bir görünüşü ve neticesi olarak İslam medeniyeti, seminer boyunca işlenecek temel meselelerdir. Medeniyetlerin sadece var olmadıkları, aynı zamanda kendi kendilerini kavrayarak terimlerle dile getirdiklerinden hareketle, varoluş-kavrayış-ifade arasındaki irtibat üzerinden İslam medeniyetinin muhtelif veçheleri müzakere edilecektir. Bu çerçevede İslam medeniyetinin nasıl ortaya çıktığı ve bunun nasıl kavranarak dile getirildiği ele alınacaktır. Ana hatları ile İslam medeniyeti hakkında bir tasavvur oluşturulmaya çalışılacaktır.

Tahsin Görgün, lisans eğitimini 1984 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde "*Elmalılı Hamdi Yazır'ın Görüşleri ve İlim Felsefesi*" başlıklı bitirme teziyle tamamladı. Freie Universität Berlin'de "*Sprache, Handlung und Norm*" (Dil, Davranış ve Hüküm) başlıklı tezi ile fıkıh usulü ve felsefe doktorası yaptı. 1995 yılında Türkiye'ye dönerek İSAM'da (İslam Araştırmaları Merkezi) araştırmacı olarak çalışmaya başladı. 2005-2007 yılları arasında Almanya'da Frankfurt Goethe Üniversitesi'nde ve Viyana Üniversitesi'nde misafir hoca olarak bulundu. Temel ilgi alanları arasında fıkıh usulü, Osmanlı dönemi ve Mevrâünehir ağırlıklı olmak üzere İslam düşüncesi tarihi, felsefenin dil, bilgi, ahlak, tarih, siyaset, bilim, toplum gibi muhtelif konuları, Kur'an araştırmaları, Osmanlı-Batı ilişkileri ve Osmanlı'nın Batı'ya tesiri, Alman idealist felsefesi ve hermeneutik gibi konular yer almaktadır. Görgün, hâlen İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölüm Başkanı olarak görev yapmaktadır.

İslami İlimlere Giriş

Necmettin Kızılkaya

İslam toplumunun ilahî ve nebevî mesajla sahil bir ilişki kurabilmesinin temel zeminini İslami ilimler oluşturmaktadır. Aynı zamanda İslami ilimler Müslümanların yaşantılarının ve düşüncelerinin de çerçevesini çizmektedir. Bu seminerde katılımcıların temel İslami ilimler olarak adlandırılan hadis, tefsir, fıkıh ve kelim ilimlerini tanımaları amaçlanmaktadır. Bu kapsamda bu ilimlerin oluşum ve gelişme süreçleri, mahiyet, amaç ve fonksiyonları ele alınacaktır. İslam düşüncesinin temel zeminini oluşturan bu ilimler, birbiriyle olan irtibatı da göz önünde bulundurularak sunulacaktır. Bu sayede katılımcıların, temel İslami ilimlere dair bütüncül bir bakış açısı elde etmeleri hedeflenmektedir. İlmin mahiyeti, ilimlerin tasnifi ve İslami ilimlerin genel ilim tasnifi içindeki yerini tespit etmek; tefsir, hadis, kelim, fıkıh, tasavvuf gibi İslami ilimlerin ortaya çıkış ve gelişim serüvenleri aydınlatmak; her bir İslami ilmin genel çatısı, yöntemi, işlevi ve bu ilimlerin birbirleriyle ilişkileri konusunda genel bir kanaat oluşturmak dersin amaçları arasında yer alacaktır.

Necmettin Kızılkaya, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden 2001'de mezun oldu. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Hukuku Anabilim Dalı'nda "Kasânî'nin Bedâyi' İsimli Eserinde Kavâid'in Yeri" başlıklı teziyle 2005 yılında yüksek lisansını tamamladı. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Hukuku Anabilim Dalı'nda "Hanefî Mezhebinde Kavâid İlmi ve Gelişimi" başlığıyla hazırladığı doktora tezini 2011'de tamamladı. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışan Kızılkaya'nın İslam Hukuku alanında yayınlanmış birçok çalışması bulunmaktadır.

Türkiye’de Modernleşme

Vahdettin Işık

Türkiye’de modernleşme süreci Avrupa’da ve dünyada yaşanan modernleşme sürecine paralel şekilde oluşmuştur. Bu sürecin anlaşılması, son dönem Osmanlı tarihi ve günümüze kadar uzun soluklu bir okuma çabası ve etraflı bir bakış açısı gerektirmektedir. Bu seminerde başlangıcından itibaren Türk modernleşmesinin tarihi eleştirel bir perspektiften ele alınarak modernleşmenin temel yol haritası değerlendirilecektir. Osmanlı’nın küresel bir iktidar odağı olmaktan uzaklaşması ve yenilik girişimleri yakından incelenerek modernleşme sürecinin niçin salt bir Batılılaşma olarak anlaşıldığı ve sürdürüldüğü hususu çözümlenecektir. Seminerde Osmanlı modernleşmesinin mirası, modernleşme-din ilişkisi, yeni dönemin siyasi telakisi ile dini düşüncenin seyrinde yaşanan değişimin etkileşimi ve tüm bu sürecin günümüz toplum yapısı üzerindeki etkileri incelenecektir.

Vahdettin Işık, lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde tamamladı. Yüksek lisansını aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde “II. Meşrutiyet’te ve Günümüzde Kültürel Yabancılaşma” teziyle tamamladı. Modernleşme dönemi Türk siyaset ve düşüncesi, eğitimin felsefi ve kurumsal dönüşümü, modern dönem İslam Düşüncesi’nin meseleleri gibi konularda çok sayıda makale kaleme aldı. *Şair ve Düşünür Sezai Karakoç Kitabı ve Vefatının 75. Yılında Mehmed Akif* kitaplarının editörü olan Işık’ın “Kültürel Yabancılaşma (II. Meşrutiyet’te ve Günümüzde)” adlı bir kitabı bulunmaktadır. “Said Halim Paşa ve Dönemi”, “İslamcılık: Tarih ve Zihniyet” başlıklı yayın çalışmalarını da sürdüren Işık, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi Medeniyetler İttifakı Enstitüsü’nde genel sekreter olarak görev yapmaktadır.

II. Kademe Güz
17 Ekim – 19 Aralık 2015

Batı Düşüncesi

Erdiñ Atasever

Batı düşüncesi, Antik Yunan'da ortaya çıkan felsefe ile temelleri atılmıştır. Felsefe apaçık olanın temellendirilmesi olarak varolanların var olmalarını sağlayan şeyin ne olduğunu bilme çabasıdır. Görünenin ötesinde görünmeyenin araştırılması olarak da ifade edilebilecek felsefe, Aristoteles'in tanımıyla ilk ilkelerin ve ilk sebeplerin bilgisinin araştırılmasıdır.

Antik Yunan'dan sonra felsefe Hıristiyanlaşma dönemi geçirerek farklı bir hüviyete büründü. Daha sonra Rönesans, modern felsefe, dil felsefesi, hermöneutik, analitik felsefe, bilim felsefesi gibi farklı formlara büründü. Batı Düşüncesi ifadesi tüm bu sürece delalet etmektedir. Batı düşüncesi seminer dersinde, felsefenin bu sürecini yaratıcıya, insana, doğaya, siyasete ve ahlaka ilişkin belirli düşünürlerin görüşleri ekseninde izlenmeye çalışılacaktır. Bu dersin sonunda öğrencilerin Batı düşüncesinin kökenleri ve gelişimini temel kavramları kullanarak mukayeseli bir şekilde ifade edebilmeleri amaçlanmaktadır.

Erdiñ Atasever, "Hegel'in Teslisi: Ruh'un Fenomenolojisi'nde Benlik-Şuuru Şeması" başlıklı yüksek lisans tezini Marmara Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı'nda tamamladı. Doktora çalışmalarını Avusturya'da devam ettiren Atasever'in çalışma alanları arasında Batı düşüncesi, Hegel ve Kant yer almaktadır.

Dünya Siyaseti

Süleyman Güder

Bu seminer, seçilmiş temalar ve konularda çağdaş dünya siyasetine dair farklı bakış açılarını tanıtmayı ve katılımcılara bu konular hakkında yorum yapabilecek düşünsel altyapıyı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Seminer, tarihsel bağlam içinde 20. yüzyılın başından bu yana modern uluslararası sistemin yapısı ve üzerinde yükseldiği ulus-devlet ve uluslararası örgütlerin işleyişinin anlaşılmasını hedeflemektedir. Böylelikle seminerle çağdaş dünya siyasetinde etkin olan yapı ve işleyişin kökenlerine dair bütüncül bir bakış kazandırılması beklenmektedir. Seminer ayrıca görsel ve işitsel kaynaklarla desteklenecektir.

Süleyman Güder, lisans eğitimini Bilgi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünde 2008 yılında tamamladı. Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler bölümünden “*A Comparative Analysis of the Foreign Policy Perspectives in Two Latin American States: Brazil and Venezuela in the Twenty-First Century*” başlıklı teziyle yüksek lisans derecesi aldı. Dünya Siyaseti, Latin Amerika Siyaseti, Türk Dış Politikası, Güncel Ortadoğu Siyaseti ve Sosyal Hareketler konularında araştırmalar yapan Güder, hâlen Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünde doktora çalışmasını sürdürmektedir.

İslam Düşüncesinde Temel Kavramlar

Mehmet Zahit Tiryaki

Her ilmi disiplinin temel meselelerine ilişkin tartışmalar belirli kavramlar/ıstılahlar üzerinden yürütülür. İlgili disiplin ya da disiplinlerin mensupları arasında, anlamları/referansları hakkında belirli bir uzlaşa sağlanmış olan kavramlar, bir disiplin içindeki herhangi bir meseleyi tartışmanın anahtar unsurlarını teşkil ederler. İslam düşüncesi, çeşitli disiplinleri ve meseleleri bağlamında ortaya koyduğu bütüncül ve zengin çeşitliliği kavramsal yapısı itibariyle de gösterir. Söz konusu düşüncenin tarihsel akışı içinde oluşmuş üst dile ait kavramlar, dinamik bir süreç içinde sürekli olarak yeniden tanımlanıp yorumlanmış olsalar da kavram olabilmeye vasıflarının kendilerine kazandırdığı sürekliliği de bünyelerinde taşırlar. Zira bu süreklilik aynı zamanda, benzer meseleler üzerinde değişik zamanlarda değişik düşünürlerce konuşulabilmesinin de imkanını teşkil eder. Bu seminerde, felsefe merkeze alınarak İslam düşüncesindeki bazı merkezi kavramlar belirginleştirilmeye çalışılacaktır. Bununla birlikte oluşmuş üst dilden hareketle, kelimeler ve tasavvufun temel kavramsal yapısıyla yapılacak mukayeseler yoluyla da seminer içeriğinin zenginleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Mehmet Zahit Tiryaki, 2005'te Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2007'de "Mehmed Emin Üsküdarî'nin Şerhu Tehzibi'l-Mantik İsimli Eserinin Tahlili" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2015 yılında "İbn Sina Felsefesinde Mütehayyile/Müfekkire ve Vehim" başlıklı doktora tezini tamamladı. Halen İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. İbn Sina felsefesi ile İbn Sina sonrası İslam düşüncesinin varlık, bilgi ve ahlak öğretileri temel ilgi alanlarını oluşturmaktadır.

II. Kademe Bahar

20 Şubat – 23 Nisan 2016

Türkiye’de Toplum ve Siyaset

Mahmut Hakkı Akın

Türkiye modernleşmesi, bir siyasi proje olarak gelişmiştir. Türkiye’de batılı ülkelerde tecrübe edildiğinden farklı dinamikler üzerinden şekillenen kendine has modernleşme tecrübesi, toplumun farklı kesimleri arasında ve toplum ile devlet arasında bir bölünmüşlük ortaya çıkarmıştır. Bu bölünmüşlük, toplumda tarihsel ve kültürel kopmaların yaşanmasına sebep olmuştur. Osmanlı Devletinin son döneminde ve cumhuriyet sonrasında siyaset-toplum ilişkisinin bu değişim üzerinde kurulduğu görülebilir. Çok partili hayata geçişle birlikte toplumun siyasette aktör haline gelmesi, Türkiye’de siyaset-toplum ilişkisinde yeni bir dönem başlatmıştır. Çift kutuplu dünya düzeninde Türkiye’nin konumu, kentleşme ve sanayileşme süreçleri, gençlik hareketleri, askeri darbeler gibi gelişmeler, siyaset-toplum ilişkisini farklılaştırmıştır. Bu seminer dersinde Türkiye modernleşmesi sürecinde toplum-siyaset ilişkisinin nasıl kurulduğu ve sürdürüldüğü kronolojik olarak değerlendirilmeye çalışılacaktır. Ayrıca *İslamcılık*, *milliyetçilik*, *muhafazakârlık*, *solculuk*, *batıcılık* gibi siyasal anlayışların siyaset-toplum ilişkisindeki konumları ve bu ilişkiye etkileri tartışılacaktır.

Mahmut Hakkı Akın, 1981 yılında Karaman’da doğdu. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünden 2003 yılında mezun oldu. 2004 yılında Selçuk Üniversitesi Edebiyat Sosyoloji Bölümüne araştırma görevlisi olarak atandı. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalında 2005 yılında yüksek lisans, 2009 yılında doktora eğitimini tamamladı. Doktora eğitiminin bir döneminde Maastricht Uluslararası İletişim Fakültesinde (Hogeschool Zuyd) siyaset ve iletişim üzerine dersler aldı. 2013 yılında sosyoloji alanında doçent oldu. “Toplumsallaşma Sözlüğü”, “Siyasallığın Toplumsal İnşası: Siyasal Toplumsallaşma” ve “Özgürlük Mücadelecisi ve İslam Düşünürü: Aliya İzzetbegović” (Faruk Karaarslan ile birlikte) adlarındaki kitaplarının yanında, Tezkire, Hece, Demokrasi Platformu, Muhafazakâr Düşünce, Sosyoloji Divanı gibi dergilerde makaleleri ve kitap tanıtım yazıları yayınlandı. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesine öğretim üyesi olarak çalıştı (2014-2015). Halen Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Sosyal teori, Türkiye modernleşmesi, siyaset sosyolojisi, muhafazakârlık ve çocukluk sosyolojisi konularında çalışmalarına devam etmektedir.

Tarih Felsefesi ve Yazıcılığı

Halil İbrahim Erol

Bu seminer dersinde, tarihin geçmiş hakikati araştırma ve anlamaya çalışma ameliyesi olduğu düşüncesinden hareketle seminer katılımcılarının tarih ilminin doğasına, tanımına, kapsamına, tarihçinin tarih felsefesini inşa ederken nazarı açıdan üstlendiği role ve tarih yazımında deruhte ettiği amelî vazifeye dair fikir sahibi olabilmelerini öncelemeaktadır. Seminerde tarih yazıcılığı ve tarih felsefesi, dolayısıyla da tarih ilminin neşet edişi, tekâmülü, bu süreçte tezahür eden tarih düşüncesi ve yazımı sahasındaki ekoller ontolojik, epistemolojik ve metodolojik veçheleriyle ele alınacaktır. Genel hatlarıyla tarih alanındaki ilmi açılımları işlemeyi öngören bu seminer Avrupa/Batı-merkezçiliği sorgulamayı, doğu ve batıdaki mevcut tarih araştırmalarının akademik seyrini mukayeseli bir şekilde incelemeyi üstlenmektedir. Seminer, program boyunca tarih araştırmalarındaki tecrübeleri geçmişin, *res gestae* ve *historia rerum gestarum* olarak tasnif edilmesini dikkate alarak tartışmaya açmayı hedeflemektedir.

Halil İbrahim Erol, Tekirdağ'da doğdu. Ortaöğrenimini İstanbul'da tamamladı. Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nden 2007 yılında mezun oldu. Yüksek Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Yakınçağ Tarihi alanında "*Şanizade Mehmet Ataullah Efendi'nin Tarih Anlayışı*" başlıklı teziyle 2010 senesinde bitirdi. "*Mısır'da Tarihçiler ve Tarih Yazıcılığı*" isimli doktora çalışmasını yine İstanbul Üniversitesi Yakınçağ Tarihi alanında halen sürdürmektedir. 2012-2014 yılları arası Arapça eğitimi almak ve tez konusuyla ilgili akademik araştırmalar yapmak üzere Ürdün'de bulunmuştur. 2009 senesinden beri ise Kırklareli Üniversitesi Tarih Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak vazifesine devam etmektedir. Tarih felsefesi, tarih yazıcılığı, kavram tarihçiliği, son dönem Osmanlı düşünce tarihi, Ortadoğu tarihi, XIX. yüzyıl Mısır tarihi ilgi alanları arasında yer almakta olup bu mecralarda çalışmalar yapmaktadır.

Çağdaş İslam Düşüncesi

Halil İbrahim Yenigün

Bu seminerde Müslüman düşünürlerin çağdaş dönemde İslâm üzerine ürettiği fikirlerin genel seyri ve geçirdiği evreler coğrafya, kişi ve temalar üzerinden işlenecektir. Yaklaşım ve akım çeşitliliğinin genel bir resmini çıkarma çabasıyla birlikte odak noktasında siyasi düşünce ve ıslah ekolü yer alacaktır. Kronolojik bir sıra izlenerek Tahtavî sonrası dönemde ağırlıklı olarak Türkiye, Arap dünyası, İran, Güneydoğu Asya ve son dönem itibarıyla Avro-Amerikan düşünce havzalarında öne çıkan fikirler ve fikriyatlar, seçilmiş düşünürlerin aslı eserlerinin tahlili ve tartışılması suretiyle kavranmaya çalışılacaktır. Genel yaklaşım olarak siyasi ontolojik bir tahlil yöntemi kullanılacak, bu çerçevede mütefekkirlerin siyasi düşünceleri, varlık ve ahlâka ilişkin tasavvurlarıyla ilişkili biçimde ele alınacaktır. Bu suretle dönemin başından bu yana tartışılan *inhiat*, *medeniyet*, *hüsn-i idare*, *dinde aklın yeri*, *içtihaat*, *makasid*, *şûra-demokrasi*, *sekülerlik*, *Müslüman birliği*, *hilafetin anlamı*, *özgürlük*, *eşitlik* ve *adalet* gibi kavram ve mes'elelerin günümüze izleri sürülecektir.

Halil İbrahim Yenigün, İstanbul doğumlu olan Yenigün, üniversite öğrenimini Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Sosyoloji bölümlerinde tamamladı. Lisansüstü eğitimi için 2001'de ABD'ye gitti. Master derecesini 2003 yılında Texas Tech Üniversitesi Siyaset Bilimi bölümünden, doktorasını ise 2013 yılında Virginia Üniversitesi Siyaset bölümünün Siyaset Teorisi programından aldı. Bu üniversitelerde aynı zamanda öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2007-2008 akademik yılında tez ve dil çalışmaları için Kahire Amerikan Üniversitesi'nde misafir araştırmacı olarak bulundu. Ayrıca 2006-2010 yılları arasında *American Journal of Islamic Social Sciences* (AJISS)'in idari editörlüğünü yürüttü. Çalışma sahaları arasında Siyaset Ontolojisi, Siyaset Teolojisi, Çağdaş İslâm Siyaset Teorisi özelinde Karşılaştırmalı Siyaset Teorisi gibi konular bulunan Yenigün'ün bazı yerli ve yabancı yayınlarda yazı, değerlendirme ve mülâkatları yayımlanmıştır. Halil İbrahim Yenigün hâlen İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmakta, ayrıca İstanbul Düşünce Evi (İDE)'nin genel koordinatörlüğünü yürütmektedir.

III. Kademe Güz
17 Ekim – 19 Aralık 2015

İslam Düşüncesinin Çağdaş Sorunları

Ömer Türker – İbrahim Halil Üçer

Seminer dersinde önce çağdaş dönemde İslam düşüncesinin kriz yaşadığı alanların kapsamlı bir tespiti yapılacaktır. Ardından klasik İslam düşüncesinin geliştirildiği dünyada açıklama gücüne işaret edilerek çağdaş dönemde bu gücü kaybetmesinin ne anlama geldiği tartışılacaktır. Sonra sanayileşme ile birlikte Batı'da gözlemlenen toplumsal ve siyasî yapıların İslam düşüncesinin de temelini ve hedefini oluşturan değer algılarını hangi bakımlardan zedelediği tartışılacaktır. Önemli ölçüde durum tespitini amaçlayan bu derslerden sonra esas itibarıyla metafizik ilkelere dayanan bir düşünce geleneğinin çeşitli alanlarda bilimsel bilgi üretmesinin imkanı sorgulanacaktır. Bu incelemenin temel amacı, klasik dünyada bilimsel bilgi üretmenin koşulları ve modern dünyadaki koşulları arasında bir kopma veya süreklilik olup olmadığını, bu hususta çeşitli bilgi alanları arasında herhangi bir farklılık bulunup bulunmadığını tartışmaktır. Daha sonra İslam düşüncesinin bugünden bakıldığında en önemli sorunlarından birinin, bu düşüncesinin bütünlüğüne ilişkin algının çağdaş dönemde yok olduğu ve düşüncedeki bütünlüğü Batı düşünce geleneğinin temsil eder hale geldiği tespit edilerek İslam düşüncesinin bütüne ilişkin iddiasını sürdürüp sürdüremeyeceği ele alınacaktır. Son olarak İslam düşünce geleneklerinin kelamî ve fihri kıyas, burhân, riyazet, cedel ve beyan gibi yöntemleri birbirleriyle kesişim noktaları da dikkate alınarak ana hatlarıyla tahlil edilip güç ve sınırları tartışılacaktır.

Ömer Türker, 1997 yılında Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. Aynı yılda Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezinin (İSAM) burslu olarak bu merkezde göreve başladı. Yine 1999 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "*Mukatil b. Süleyman'ın Tevil Anlayışı*" başlıklı, erken dönem Kuran yorumunun bilgi teorisi açısından teorik çerçevesini inceleyen yüksek lisans tezini tamamladı. Haziran 2006'da "*Seyyid Şerif Cürçani'nin Tevil Anlayışı: Yorumun Metafizik, Mantıkî ve Dilbilimsel Temelleri*" başlıklı doktora tezini tamamladı. Mart 2005 ila Nisan 2012 tarihleri İSAM'da araştırmacı kadrosunda çalıştı. Nisan 2012'den itibaren Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Felsefesi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak göreve başladı ve halen bu görevdedir.

İbrahim Halil Üçer, lisans eğitimini 2004 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. Aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Felsefesi Bilim Dalı'nda hazırladığı "*Ebu Hayyân et-Tevhidî ve Felsefî Kişiliği*" başlıklı teziyle 2007 senesinde yüksek lisansını tamamladı. 2010-2011 eğitim yılında McGill Üniversitesi Institute of Islamic Studies'te misafir araştırmacı olarak bulundu. Üçer, "*İbn Sînâ Felsefesinde Suret Anlayışı*" başlıklı doktora tezini 2014 yılında tamamladı. İlgi alanları arasında felsefenin bilgi, varlık ve ahlak gibi konular, Yeni-Eflatunculuk düşüncesi, İslam düşüncesinde metafizik gelenekler, İbn Sînâ felsefesi ve etkileri, İşârât şerhleri geleneği, Fahrreddin er-Râzî, Molla Fenârî ve Müteahhir dönem İslam düşüncesi gibi konular bulunmaktadır. Üçer, hâlihazırda İstanbul Medeniyet Üniversitesi Felsefe Bölümünde öğretim üyesidir.

Akademik Yazım Teknikleri

İlhan Süzgün

Seminerin temel amacı, akademik düzeyde yazı yazacak öğrencilerin akademik becerilerini tamamlamak ve geliştirmektir. Bu beş haftalık yoğun çalışmada makale konusunun tespit aşamaları, alıntılama tekniği, içerik öğeleri, düzenleme öğeleri, üslup öğeleri, dil öğeleri ve sözlü sunuşlar gibi yazılı ve sözlü anlatımın temel kuralları verilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin belli bir referans sistemine bağlı kalarak akademik yazı yazma becerisi kazanabilmesi amacıyla MLA yöntemi de işlenecektir. Sınıf içi tartışmaya dayalı bu derste temel kavramlar sunulduktan sonra katılımcıların değişik metin türleri üzerinde tartışmaları ve sonrasında da bu türlerin farklı yönlerini çözümleyerek çalışmalarında uygulamaları amaçlanmaktadır. Böylelikle öğrenciler de metnin üretim, dolaşım ve alımlanma pratiklerini bizzat deneyimlemiş olacaklardır.

İlhan Süzgün, 2010 yılında Trakya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Osmanlıca yayımlanan Resimli Dünya çocuk mecmuası üzerine yaptığı çalışmayla 2013 yılında aynı üniversitede yüksek lisansını tamamladı. Derleme kitaplarda çeşitli yazıları yayımlanan İlhan Süzgün, bazı vakıflarda Akademik Türkçe dersleri vermektedir.

III. Kademe Bahar

20 Şubat – 23 Nisan 2016

Kent, Yeni Medya ve Toplumsal Hareketler

Alev Erkilet

Bu seminer dersi, toplumsal hareketlere, kente ve yeni medyaya ilişkin kuramsal çerçevelerin birbirleriyle ilişkili bir analizinden yola çıkarak, toplumsal hareket olgusunun sosyal değişme genel çerçevesi içine yerleştirilerek tanımlanması, konu ile ilgili başlıca sınıflamalar, toplumsal hareketlerin yaşam döngüleri bugünün dünyasında etkin olan sistem-karşıtı hareketlerin kentle ilişkilerini ve yeni medyayı kullanma biçimlerini dünyadan ve Türkiye'den örneklerle kent, yeni medya ve toplumsal dirençlilik çerçevesinde irdelemeyi amaçlamaktadır.

Alev Erkilet, 1962 Ankara doğumludur. İlk, orta ve lise öğrenimini TED Ankara Koleji'nde tamamladı. 1983'te Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nü bitirdi. Yüksek lisans (1985) ve doktorasını (1996) araştırma görevlisi olarak çalıştığı aynı bölümde tamamladı. 1997-2000 yılları arasında Kırkkale Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde yardımcı doçent olarak çalıştı. Şubat 2012 - Eylül 2013 tarihleri arasında Kırklareli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde yardımcı doçent ve doçent olarak çalışan Erkilet, Eylül 2013'den bu yana Sakarya Üniversitesinde görev yapmaktadır. Sakarya Üniversitesinde 2015 Haziran ayına kadar İletişim Fakültesi İletişim Tasarımı ve Medya Bölümünde doçent olarak görev yapan ve bu dönemde sırasıyla Radyo Televizyon ve Sinema ve Gazetecilik Bölüm Başkanlıklarını yürüten Erkilet bu tarihten itibaren çalışmalarını Güzel Sanatlar Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünde sürdürmektedir. Erkilet'in *Ortadoğu'da Modernleşme ve İslami Hareketler*, *Ele Geçirilemeyen Toprak Kuzey Kafkasya*, *Eleştirelilikten Uyuma*, *Toplumsal Yapı ve Değişme Kuramları*, *Mazlum Doğu'nun Mağrur Çocukları*, *İstanbul Halkının Dilencilik Olgusuna Bakış Açısı* (İ. Coşkun ile birlikte) adındaki kitapları yanında, çeşitli kitap ve dergilerde yayınlanmış makaleleri vardır.

atölyeler

05 Eylül 2015 – 30 Nisan 2016

3. Kademe öğrencilerin seminer ve temel donanım derslerinin yanında atölye çalışmaları ile ihtisas alanlarını belirlemeleri ve atölye yürütücüleri nezaretinde akademik hayata hazırlanmaları amaçlanmaktadır.

Muvâfakât Atölyesi

Hamdi Çilingir

Bu atölye, Endüslü Mâlikî fakihî Ebû İshâk eş-Şâtîbî'nin (ö. 790/1388) makâsîd temelli bir usul yorumu geliştirme çabası- nı temsil eden *el-Muvâfakât* isimli eseri üzerinden “makâsîdüş- şerîa” ve “maslahat” tartışmalarını merkeze almayı hedeflemek- tir. İslâm'ın getirdiği hükümlerin nihâî gayesinin insanların maslahatlarını gerçekleştirmek olduğu tezini esas alan Şâtîbî'nin yaklaşımı hem kendinden önceki bu alanla ilgili birikimi sistematik ve teorik olgunluğa ulaştırması hem de modern dönemde İslâm dünyasındaki hukuk alanındaki tartışmaları belirlemesi açısından merkezi bir konumdadır. Bu çalışmada, *el-Muvâfakât* çerçevesinde yapılacak okumalarla fıkıh usulü- nün temelleri, şeriatın küllî ve cüz'î maksatları, hukuki mükel- lefiyetin esasları ve içtihat gibi konular tahlile tabi tutulacaktır. Sırasıyla Şâtîbî'nin düşüncesine yön veren tarihsel ve ilmi arka plan irdelenecek, temel iddia ve tezlerine dair genel bir çerçeve çizilecek, eserinin temel tezlerini içeren kısımlar okunacak ve ilgili konular çağdaş dönem tartışmalarıyla ilişkilendirilmeye çalışılacaktır.

Hamdi Çilingir, 2006 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı üniversite- nin Sosyal Bilimler Enstitüsü Hadis Bilim Dalı'nda “*Hadis Rivayetinde Fakih Ravinin Rolü*” başlıklı teziyle yüksek lisans (2008), İslam Hukuku Bilim Dalı'nda “*Hanefî Vakıf Hukukunda Gaye Unsuru*” başlıklı teziyle doktora çalışmasını tamamladı (2014). İlgili alanları

arasında vakıf hukuku, modern dönem İslam hukuku tartışmaları, Osmanlı son dönemi hukukçuları, kanunlaştırma, modern dönem hadis-sünnet mese- leleri gibi konular yer almaktadır.

Nikomakhos Ahlâkı Atölyesi

Kübra Bilgin Tiryaki

Felsefe tarihi içerisinde sistematik bir ahlâk metni olarak karşımıza çıkan ilk eserlerden birisi Aristoteles'in (m.ö. 322) Nikomakhos Ahlâkı (Ethika Nikomakheia) adlı eseridir. Bu kitap kendisinden sonraki Yeni-Platoncu dönemde birçok şerhe konu olmuş; ele aldığı meseleler, farklı zaman dilimleri ve değişen problemler bağlamında yorumlanmaya çalışılmıştır. Bu atölyede sözkonusöz konusu eser ahlâkın kaynağı, bilgi-fiil ilişkisi, insan iradesi, teorik ve pratik akıl açısından eylemlerin ve erdemlerin gerçekleşme süreçleri bağlamında incelenecektir. Çalışmada ayrıca Nikomakhos Ahlâkı'nın İslam ahlâk felsefesine nasıl bir etkisi olduğu üzerinde durulacaktır. Böylece Antik Yunan'a ait bir metnin İslam felsefesi içerisinde hangi kavramlar ve problemler üzerinden yeniden inşa edildiği hususunun kavranması ve düşünülmesi hedeflenmektedir.

Kübra Bilgin Tiryaki, 2010 yılında Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2013 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri'nde "*Şerhu Ahlâkı Adûdiyye (Metin ve Değerlendirme)*" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2012 yılından beri İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği'nde araştırmacı olarak görev yapan Bilgin, İLEM ve İLKE çatısı altında yürütülen "*İslam Ahlâk Düşüncesi Projesi*"nin koordinatör yardımcılığını yapmaktadır. Proje kapsamında Ömer Türker ile birlikte İslam Ahlâk Literatürü Ekoller ve Problemler kitabının editörlüğünü ve 15. yüzyıldan Müellifi Meçhul *Şerhu'l-Ahlâkı'l-Adudiyye*'nin tahkik ve tercümesini yaptı. İlgi alanları arasında; Ahlâk-metafizik ilişkisi, teorik ve pratik yetkinleşme, nefis-beden ilişkisi bulunan Tiryaki, İstanbul Üniversitesi İslam Felsefesi Bölümü'nde doktora eğitimine devam etmektedir.

Müslüman Toplum Teorisi: Mukaddime Okumaları Atölyesi

Lütfi Sunar

Bugün entelektüel/akademik camia İbn Haldun ismine ciddi bir yakınlık kesbetmiştir. Çeşitli vesilelerle, sosyologlar, iktisatçılar, tarih felsefecileri, benzer şekilde gelenekçiler, liberaller, Marksistler ve Arap milliyetçileri İbn Haldun'un kendilerinin olduğunu iddia etmişleridir. İbn Haldun hakkında karşılaştırmalı çalışmalar yapmak neredeyse bir gelenek halini almıştır. Onun fikirleri önde gelen modern sosyal bilimcilerin fikirleriyle karşılaştırılmış ve ilmi çalışmaları batılı bilimlerle ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Bunun neticesinde onun Mukaddime'si pek çok ilmin ve kavramın öncülü olarak ilan edilebilmiştir. Gerçekte böyle karşılaştırmalar, bu eserdeki fikir, model ve teorilerin anlaşılmasına farklı boyutlar katsa da bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Bu sorunlardan en önemlisi İbn Haldun'u bugünün gündemi içerisine yerleştiren anakronik bir okuma biçimidir. Halbuki İbn Haldun'u değerli yapan ve eserlerini yüzyılları aşan ilmi bir klasik haline getiren tam da onun çağının bir tanığı ve vaktinin bir ilim adamı olmasıdır. Ayrıca o eserlerini bir ilmi gelenek ve sistematik bir birikimler ağı içerisinde vermiştir ve dolayısıyla ancak bu çerçevede anlaşılabilir. Bu atölyede Mukaddime'deki temel kavramlar çerçevesinde günümüz sosyal, siyasal ve iktisadi meselelerini ele alabilecek bir eleştirel okuma çabası söz konusu olacaktır. Atölye katılımcılarından ele alınan kavramları farklı alanlarda güncel sorunlara uyarlayacak çalışmalar gerçekleştirmeleri beklenmektedir.

Lütfi Sunar, lisans eğitimini 2002 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Ekonomi bölümlerinde mezun olduktan sonra doktorasını da 2010 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde tamamladı. Sosyolojik teori, sosyoloji tarihi, şarkiyatçılık, öteki, toplumsal değişme ve sosyal tabakalaşma alanlarında çalışmalarda bulunan Sunar, hâlen İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Sunar'ın *Marx ve Weber'de Doğu Toplumlari* (Ayrıntı Yayınları, 2012), *Türkiyede İş Ortaklıkları* (İTO, 2011) *Marx and Weber on Oriental Societies: In the Shadow of Western Modernity* (Ashgate, 2014), *Türkiyede Toplumsal Değişim* (Nobel, 2014) ve *Sosyal Bilimlerde Yeni Eğilimler* (Nobel, 2015) adlı yayımlanmış kitapları ve çok sayıda akademik araştırma ve yazısı bulunmaktadır.

Şehir ve Düşünce Atölyesi

Yunus Çolak

Bu atölye, düşüncenin form kazandığı yapılı çevrenin bugünden geçmişine bir irtibat kurma çabasında olacaktır. İslam düşüncesinin, yapılı çevreyi anlama biçimine bakılarak, tarih, yönetim ve sosyoloji kesitlerinde yapılı çevre çözümlenmeleri yapılacaktır. İlk sekiz hafta yoğun bir okuma ve tartışma içinde atölye üyeleri paylaşımlarda bulunacaklar. Daha sonra, her bir katılımcı seçeceği bir isim, bir mekan ya da belirli bir teorik bakış ile yirminci haftanın sonunda hazırlamış olacağı metne yönelik bir çalışma yapacaktır. Kişisel okumalar bu tercihlere göre belirlenecek, atölye grubu her hafta düzenli olarak ortak okumalar gerçekleştirecektir.

Yunus Çolak, lisans eğitimini İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde İşletme Enformatiği ve Kamu Yönetimi'nde, Yüksek lisansını Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Şehir ve Bölge Planlama alanında tamamladı. Halen, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde Şehircilik bölümünde doktora adayı. Kırklareli Üniversitesi'nde Şehir ve Bölge Planlama bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır.

Estetik Çalışmaları Atölyesi

Yusuf Ziya Gökçek

Bu atölyede sanatın, insanın yeryüzündeki yürüyüşüne eşlik eden 'ifade edişin', öyküsü, coğrafyaların yükleriyle geçirdiği dönüşümler önemli eserler üzerinden işlenecektir. Gerek sanatçıların gerek sanat üzerine düşünürlerin çokluğu estetik yaklaşımların tanınmasına yönelik uğraşların verileceği atölyeden, katılımcıların bu doğrultuda yorum ve analizleriyle genişletilmiş çıktılar alınması amaçlanmıştır. Tematik bir akışın takip edileceği atölyede kısıtlı bir zamanda farklı coğrafyalara ve zamanlara ilişkin ifade biçimlerinin konuşulduğu temel metinler tahlil edilmeye çalışılacaktır.

Yusuf Ziya Gökçek, Marmara İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü'nden 2006 yılında mezun oldu. Beykent Üniversitesi Güzel Fakültesi Sinema-TV bölümü Yüksek Lisans Programını "*Postkolonyal Afrika Sineması*" teziyle bitirdi. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Sinema Bölümü'nde Doktora eğitimi sürmekte ve aynı bölümde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Okuma Grupları ve Tahliller

İLEM Eğitim Programı'nda katılımcıların çözümlene ve mukayeseli değerlendirmelerde bulunabilmelerini sağlamak programın öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır. Okuma grupları, İLEM Eğitim Programı'nda yer alan kademe seminerlerinin içeriklerini ve kademe özel amaçlarını destekleyici unsurlar göz önünde bulundurularak oluşturulan okuma listeleri ekseninde gerçekleştirilmektedir. Katılımcıların grup danışmanları rehberliğinde 7-10 kişilik gruplar halinde yürüttüğü çalışmalar, seminer dönemleriyle birlikte başlayıp dönem aralarında da devam etmektedir. Alanında yetkin danışmanlar ile birlikte gerçekleştirilen tahliller her dönem en az 10 hafta sürmektedir. Eğitim programındaki dersleri destekleyici okumalarla birlikte gerek sosyal bilimlere gerekse de İslam medeniyetinin temel noktalarına temas eden tahliller her katılımcıya geniş bir perspektif kazandırmaktadır.

Kamplar

Dönem Arası Kampı

İLEM Eğitim Programı kamplarında, Eğitim Programı'nın genel ve özel amaçları doğrultusunda gerekli görülen, fakat Güz ve Bahar dönemlerinde programa dâhil edilemeyen konular hakkında katılımcılara bilgi ve anlayış kazandırmak, Eğitim Programı mezunları ile programa devam eden katılımcıların iletişim ve ilişki kurmaları hedeflenmektedir. Kamp programlarının içeriği, katılımcıların birlikte, üflet ve muhabbet ekseninde vakit geçirmelerini temin etmek ve bu birlikteliğin niteliğini zenginleştirmek üzere oluşturulmaktadır. Kamplar, katılımcıların dinlenmelerini sağlamakta ve motivasyonlarını artırmaktadır. Türkiye'nin farklı illerinde gerçekleştirilen bu çalışmada özel seminerlere ve okuma programlarına da yer verilmektedir. Ayrıca, kamp programı vesilesiyle şehrin dağdağasından uzaklaşan katılımcılar, berrak bir zihin ile hür tefekkürün imkânını bulabilmektedirler.

Grup Özel Kampları

İLEM Grup Özel Kampları, İLEM Eğitim Programı okuma gruplarının gerçekleştirdiği faaliyetlerden biridir. Her bir okuma grubu yılda en az bir kez bir kamp programı gerçekleştirmektedir. Bu kamplarda grup üyeleri aralarındaki iletişimlerini geliştirmekte, birlikte vakit geçirmekte ve grup çalışması yapabilme becerilerini arttırmaktadırlar. Kamp içeriği grup danışmanı ve grup üyelerinin istişareleri ile belirlenmektedir. Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde ve farklı mekânlarda gerçekleştirilen kamplara grup danışmanları rehberlik etmektedir.

Kültür ve Medeniyet Gezileri

Kültür ve Medeniyet Gezileri katılımcıların farklı tarihsel ve toplumsal birikimlerle ilişki kurmalarına imkân sağlamayı hedeflemektedir. Gezilerde, farklı tarihsel dönemlerde yaŐamıŐ medeniyetler ve düşünsel tecrübeler hayat bulduğu mekânlarda ziyaret edilmektedir. Modern hayatla birlikte toplumdan ve geçmişin birikiminden kopma eŐięine gelen insanın tekrardan bu bağı kurmasındaki önemli etkenlerden biri olan bu geziler medeniyetimizin yapıtaŐlarını da bizlere göstermektedir. Gz döneminde ve yıl içindeki diğer uygun tarihlerde gerçekleştirilen bu etkinliklerde özel programlara da yer verilmektedir.

Kültür ve Medeniyet Gezileri kapsamında, Osmanlı'nın izinde konsepti ile farklı tarihlerde Edirne, Bursa, İznik ve İstanbul gezileri gerçekleŐtirilmiŐtir. Tecrübeli rehberler eŐlięinde gerçekleştirilen gezilerde, İslam medeniyetine asırlarca sancaktarlık yapmıŐ Osmanlı Devletinin baŐkentleri ve önemli Őehirleri ziyaret edilmekte ve katılımcıların ziyaret edilen yerler ve dönemler hakkında bilgi, birikim ve görgü edinmeleri sağlanmaktadır.

başvuru
ve mülakat

Başvuru ve Mülakat Süreci

Başvurular hangi tarihlerde ve ne zamana kadar yapılabilir?

Başvurular 14 Eylül – 05 Ekim tarihleri arasında yapılabilir,

Programa kimler başvurabilir?

- İstanbul'da bir üniversitenin lisans programına devam edenler,
- Lisans eğitimi sonrasında ilmi çalışmalara devam etmek isteyenler programa başvurabilirler.

Nasıl başvurulabilir?

Başvurular: basvuru.ilem.org.tr/egitim adresinden online olarak doldurulmak suretiyle gerçekleştirilir.

Başvurularda kimlere öncelik verilir?

- Sosyal ve beşeri bilimler alanlarında okuyan öğrencilere,
- Lisans birinci sınıfı veya hazırlık sınıfını başarı ile tamamlayan öğrencilere (Lisans eğitiminde en az 1 yıl tamamlayıp, eğitimine devam eden öğrencilere)
- Lisans derslerinde başarılı olan öğrencilere,
- Dil donanımı, sanatsal yetenekleri vb. olan öğrencilere öncelik verilir.

Mülakat esnasında;

- İlmî çalışma yapma ilgi ve istidadını gösteren öğrencilere,
- İLEM'in seminer ve yoğun okuma programlarına devam edebileceğini taahhüt eden öğrencilere,
- Varsa uygun referans gösteren öğrencilere öncelik verilir.

Başvuru ve mülakat sonuçları ne zaman açıklanacak?

İLEM Eğitim Programı'na başvurularının ardından yapılan ilk eleme sonucunda sözlü mülakata girmeye hak kazanan bazı adaylar mülakata davet edilirler. Mülakat neticesinde programa katılmaya hak kazanan adaylar belirlenir.

Başvuru ve mülakat sonuçları en geç 15 Ekim 2015'e kadar açıklanacaktır. Sonuçlar mail ve mesaj yolu ile adaylara bildirilecektir.

Program hangi tarihlerde gerçekleşecek?

İLEM Eğitim Programı'nın Güz dönemi seminerleri 17 Ekim – 19 Aralık 2015 tarihleri arasında, Bahar dönemi seminerleri ise 20 Şubat – 23 Nisan 2016 tarihleri arasında yapılacaktır.

Sıkça Sorulan Sorular

Kısaca İLEM Eğitim Programı nedir?

- İLEM Eğitim Programı üç kademededen müteşekkil olup, programın içeriği lisans öğrencilerine ilmi çalışmalar yaparken ihtiyaç duyacakları temel donanımları kazandırmaya yöneliktir.
- Program üç yıllık bir süreyi kapsamaktadır.
- Programda beşeri ve sosyal bilimlerin farklı alanlarında seminerler gerçekleştirilir.
- Seminerler cumartesi günü gerçekleşir.
- Programda haftalık okumalar, grup çalışmaları, çeşitli eğitim destekleri, geziler ve kamplar yer almaktadır.
- Programa dahil olan öğrenciler Eğitim Programının düzenlemiş olduğu seminerler ve diğer etkinliklere katılmak zorundadır.

Bu programa katılmam bana ne kazandıracak?

İLEM Eğitim Programı lisans düzeyindeki katılımcılara, ilmi çalışmanın ilkelerini ve farklı disiplinleri bir arada anlamaya imkân verecek mukayeseli bir analiz kabiliyeti kazandıracaktır.

Programda bir sonraki kademeye devam etmek/edebilmem için hangi şartlar gerekiyor?

Katılımcıların bir sonraki kademeye devam edebilmeleri için seminerleri düzenli olarak takip etmeleri, okuma gruplarının programına katılmaları ve kademelerinde yer alan okumaları düzenli bir şekilde yapmaları gerekmektedir.

Programa katılmam için ücret ödememe gerek var mıdır/ gerekiyor mu?

İLEM Eğitim Programı'na katılmak için ücret ödenmemektedir.

Program katılımcılara burs sağlıyor mu?

Programda bazı katılımcılara ihtiyaç duyulması halinde kitap bursu sağlanmaktadır. Bunun dışında beklenen akademik gelişimi sağlayan ikinci ve üçüncü kademe katılımcılarına dil bursu sağlanmaya çalışılmaktadır. Diğer taraftan ihtiyaç olması halinde katılımcılar burs veren bazı derneklere ve vakıflara doğrudan yönlendirilmektedir.

Programa katıldığımda tüm seminerlere katılmam gerekiyor mu?

Katılımcıların tüm seminerleri eksiksiz takip etmeleri gerekmektedir.

Programa katıldığında verilen ödevlerin, okumaların yapılması zorunlu mu?

Katılımcıların farklı seminerlere ilişkin özel çalışmaları ve kademelerinde yer alan okumaları düzenli olarak yapmaları gerekmektedir. Ayrıca her dönem için kademe listelerinden seçtikleri bir kitaba değerlendirme yazısı yazmaları beklenmektedir.

İLEM EĞİTİM PROGRAMI 2015-2016 AKADEMİK TAKVİMİ

Dönem	Etkinlik	Tarih
GÜZ	Başvurular	14 Eylül 05 Ekim
	Mülakatlar	01 Ekim 10 Ekim
	Açılış Konferansı	16 Ekim
	Kademe Seminerleri Başlangıcı	17 Ekim
	Grup Çalışmaları Başlangıcı	17 Ekim
	Kültür ve Medeniyet Gezileri (Edirne Gezisi)	15 Kasım
	Kademe Seminerleri Bitişi	19 Aralık
	Dönem Sonu Değerlendirmeleri	22 Aralık
	Dönem Arası	Dönem Arası Programı
Dönem Arası Kampı		12 Şubat 14 Şubat
BAHAR	Grup Çalışmaları Başlangıcı	15 Şubat
	Kademe Seminerleri Başlangıcı	20 Şubat
	Kademe Seminerleri Bitişi	23 Nisan
	Grup Çalışmaları Bitişi	23 Nisan
	Kapanış Konferansı & Mezuniyet Programı	30 Nisan
	V. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi	12 Mayıs 15 Mayıs
	Dönem Sonu Değerlendirmeleri	16 Mayıs

